

ÁLLATVÉDELEM

AZ „ORSZÁGOS ÁLLATVÉDŐ EGYESÜLET“ ÉS A „MAGYARORSZÁGI
 ≡ ÁLLATVÉDŐ EGYESÜLETEK SZÖVETSÉGÉ“ NEK KOZLONYE ≡

BUDAPEST IX., ERNŐ-UTCZA 11-13. SZ. TELEFON 85-12.

Ezen lap közleményeinek utánnomását nemcsak szívesen megengedjük,
 hanem tisztelettel kérjük is.

Megjelenik egyszer havonként. □ □ Előfizetési ára 1 évre 2 korona.
 Tagok ingyen kapják.

VI. ÉVFOLYAM

1909 JULIUS

:: 7. SZÁM ::

TARTALOM: A földmivelésügyi miniszter ur a vidéki állat- és madárvédő egyesületek alakítása érdekében. — A madárpusztító fegyverről. — Az építkezések körül előfordulható lókinzás ellen. — Az állatbarát egyiptomiak. — Ebzárlatok sokasága. — *Egyesületi hírek:* A Kolozsvári Állatvédő Egyesület évi közgyűlése. — A Nyiregyházi Állatvédő Egyesület 1909. évi június 30-án tartott évi rendes közgyűlése. — Az Aradi Állatvédő Egyesület. — A kassai egyesület újraélesztése. — Jelentések a „Madarak és Fák Napja“ megünnepléséről. — *Irodalom:* Gyermeknaptár-pályázatunk. — A magyarországi állatvédő egyesületek szövetsége és az országos állatvédő egyesület évkönyve az 1908. évről. — Pályadíj kitűzése. — *Szemle:* A galamb-lövészetek megszűntetése Angliában. — Tudomány és gyakorlat a madárvédelem terén. — Az orang-utangokról. — *Állatok világa:* A cinke és a veréb. — A denevér hasznossága. — Az állatok és a zene. — *Hírek:* Személyi hírek. — A viviseccio az idej nemzeti-közi kongresszusokon. — Az Országos Ifjúsági Madárvédő Liga. — A madárpusztító Flaubert-fegyverek ellen. — Olaszok a galamb-lövészet ellen. — *Vegyesek:* A lovaknak legyejtől megvédeése. — Hogyan lehet a macskát a madarászatról leszoktatni, illetőleg abban meggátolni? — Adó a kalitkába fogott madarak után. — A fehér kócsag tollai. — Országos Állatvédő Egyesület új tagjai.

A földmivelésügyi miniszter ur a vidéki állat- és madárvédő egyesületek alakítása érdekében.

Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter ur újabb tanujelét adta annak, hogy az Országos Állatvédő Egyesület törekvését teljes jóakarattal méltányolja.

A nevezett miniszter ur ugyanis 42705/IX./A. 2. szám alatt június 4-én rendeletet intézett az összes közgazdasági előadókhöz, mely rendeletből a következőket idézzük:

„Az Országos Állatvédő Egyesületet, melynek tevékenysége főleg a földmivelés érdekeit szolgálja azáltal, hogy a házi állatokkal való helyes bánásmódra s a

madárvédelemre int és a nép gyermekeiből szelidebb lelkületű nemzedéket igyekszik nevelni, — ezen hasznos munkájában támogatni kívánván, felkérem a t. közgazdasági előadó urat, hogy az Országos Állatvédő Egyesületnek vidéki állat- és madárvédő egyesületek alakítására irányuló tevékenységében támogatására lenni sziveskedjék.

A rendelet ezután bővebb tájékoztatás céljából közli a közgazdasági előadókkal azokat az adatokat, melyek az egyesület tevékenységét megvilágítják.

Az Országos Állatvédő Egyesület a földmivelésügyi miniszter urnak nagyértékű kegyes intézkedéseért meleg háláját fejezte ki.

A madár-pusztító fegyverről.

Írta: K. Nagy Sándor,

az Orsz. Állatvédő-Egyesület t. elnöke.

A gyakorlatból elszomorodva látjuk, hogy nemcsak a kártékony állatok és madarak, nemcsak a szülők gondatlansága folytán szivteleenné váló gyermekek, nemcsak a gonosz és oktalan emberi kezek pusztítják az erdő-mező leghasznosabb teremtményét, bájos zenéjü ékességeit: a madarakat, — hanem néhány év óta már divatba jöttek a mind inkább-inkább szaporodó madárpusztító fegyverek is.

Mert hiszen mi más célra szolgálnak az ugynevezett Flaubert-fegyverek, mint a madárpusztításra, vagy igen gyakran arra is, hogy az oktalan gyermek életét és testi épségét veszélyeztesse vele!?

És vannak mégis olyan, eléggé nem kárhoztható szülők, akik ilyen fegyvert adnak a gyermek kezébe, még pedig minden akadály nélkül, minden felelősség nélkül.

A mi — a madárvédelem kimondhatatlan közgazdasági fontosságától áthatott — egyesületünk óhajtotta látni és tudni azt, hogy vajjon van-e hát valami tilalma a madár-pusztító fegyvereknek, korlátozza-e ezek tartását és használatát kormányhatósági vagy törvényhatósági szabályrendelet? És pedig tudni óhajtotta ezt abból a célból, hogy az eredmény alapján maga is megtehesse illetékes helyen a szükséges lépéseket.

És körlevélben felkérte hazánk összes törvényhatóságait arra, hogy a fegyvertartási szabályrendeleteket egyesületünkhez beküldeni sziveskedjenek.

Tudjuk, hogy az 1886:XXI. t.-c. szerint — Budapest fővárosát nem számítva — 63 vármegyének és 24 városnak van törvényhatósága, tehát van összesen 87 törvényhatóság.

Ezekhez küldte el egyesületünk a kérő levelet. És méltán nagy hálával lehetünk eltelve a törvényhatóságok iránt, hogy a 87 törvényhatóság közül 79 törvényhatóság válaszolt is levelünkre.

Azonban a válaszoknak több, mint felerésze nem tölthet el bennünket valami nagy örömmel, sőt mondhatjuk, hogy elszomorított.

Nem az bánt minket, hogy egyes törvényhatóságok nem alkottak fegyvertartási szabályokat, hanem inkább az, hogy nem is tartják szükségesnek ilyeneknek alkotását. Mert, ha fegyvertartási szabályok általánosságban sincsenek: hogy remélhetnénk azt, hogy a madár-pusztító fegyverek s ezeknek használata a madárvédelem érdekében korlátozva legyenek!

Lássuk csak, hogyan állunk a fegyvertartási szabályokkal?

A válaszokból kitünőleg: 22 törvényhatóságnak egyáltalában nincs fegyvertartási szabályrendelete. Ezek a következők: Arad város, Baja-, Bészterce-Naszód-, Borsod-, Budapest, Csongrád-, Fejérmegye, Székesfehérvár, Hajdumegye, Marosvásárhely, Miskolc, Pestmegye, Szabadka, Szatmármegye, Szatmárnémeti, Udvarhelymegye, Zemplénmegye, Zombor, Nagyvárad, Hódmezővásárhely, Versec és Veszprém vármegye.

És pedig ezek közül az egyik városi törvényhatóság azért nem alkotott fegyvertartási szabályrendeletet, „mert azt a szakbizottságok fölöslegesnek és céltalannak tartották.“ Egy másik városi törvényhatóságnál pedig: „a városi tanács néhány évvel ezelőtt ilyenmü javaslattal járult a törvényhatósági bizottság elé, az azonban a közgyűlés által el nem fogadotván, határozattá nem vált.“

A törvényhatóságok közül 12-nek elkészített és felterjesztett fegyvertartási szabályrendeletét a belügyminiszter nem hagyta jóvá, abból az indokból, mert „ezt a kérdést egész országra nézve egyöntetűen kívánja rendezni.“ A törvényhatóságok, — melyeknek fegyvertartási szabályrendeletét a belügyminiszter az említett okból meg nem sürgette — a következők: Árva-, Csik-, Hont-, Nagyküküllő-, Pozsony-, Sárosmegye, Selmecbánya, Sopron város, Szepes-, Szilágymegye, Ujvidék és Ungmegye.

Dicsérettel kell itt kiemelnünk: *Sáros-vármegye* átiratából ezt a kijelentést: „Az állatvédelem szempontjából föltte kívánatos volna, ha a t. Egyesület a kérdésnek országos szabályozása előtt b. észrevételeit a m. kir. belügyminiszteriummal közölné“, továbbá hasonló dicsérettel kell kiemelni *Szilágymegye* átiratának ezt a részét: „Minthogy a hasznos vadak és madarak, de meg a közbiztonság érdekében is felette kívánatos volna e kérdés mielőbbi sürgős megoldása, csupán azt javasolhatom, hogy annak mielőbbi rendezését belügyminiszter urnál sürgetni sziveskedjék“ — végül ki kell emelni *Ung-vármegye* átiratának ezt a részét: „E nagy horderejű kijelentés módot nyújt az Orsz. Állatvédő-Egyesületnek, hogy az egyöntetű országos szabályzat kibocsátását a maga részéről is hatékonyan sürgesse.“ . . .

Komárom-vármegye „a közelmúltban feliratban kérte ezen ügynek, mint minden tekintetben elsőrendű fontos ügynek, a miniszterium részéről történő országos szabályozását“.

Békés-, Bereg-, Kolozs-vármegye és Pancsova város fegyvertartási szabályrendelete most van a belügyminiszteriumnál jóváhagyás végett.

Debrecen, Komárom város, Kisküküllő-, Tolna-, Liptó-vármegye és Pozsony város fegyvertartási szabályrendelete tárgyalás alatt van s így most készül.

Megerősített szabályrendelete van a következő 34 törvényhatóságnak, u. m.: Abauj-Torna-, Arad-, Bács-Bodrog-, Baranya-, Bars-, Bihar-, Brassó-, Szolnok-Doboka-, Alsó-Fehér-, Fogaras-, Gömör- és Kishont-, Győr-vármegye, Győr város, Háromszék-, Hunyad-vármegye, Kassa, Kolozsvár, Krassó-Szörény-, Maros-Torda-, Máramaros-, Moson-, Nógrád-, Sopron-, Szabolcs-, Szeben-, Szolnok-, Temes-vármegye, Temesvár, Tolna-, Torda-Aranyos-, Torontál-, Trencsén-, Zólyom- és Vas-vármegye.

Ezek közül érdekes Temesvár sz. kir. városnak azon kijelentése, hogy „érvényben van ugyan a város területén a belügyminiszter által 1906. évi 319. sz. a. lőfegyverek és robbanó anyagok vásárlásának és eladásának korlátozása tárgyában“ kiadott rendelet (Belügyi Közlöny 1906. évi január 28-án 4. sz.), de a

város közönsége a miniszteri rendelkezést sérelmesnek tartva, a korlátozás visszavonását ismételten kérelmezte, szabályrendelet alkotását pedig szükségesnek nem tartja.

Itt aztán minket az a kérdés érdekel, hogy ezek közül a fegyvertartási szabályrendeletek közül melyikben van korlátozásnak alávetve a madárirító fegyver, vagyis a Flaubert-fegyver?

Közönséges értelemben véve lőfegyver alatt értünk minden olyan fegyvert, mely lövésre használható s így amennyiben a Flaubert-fegyver is lövésre szolgál, bátran sorozhatjuk a lőfegyverek közé.

De vajjon azok a közigazgatási és más hatóságok, akiknek felügyeletére van bízva a lőfegyverek korlátozása: oda számítják-e? Vajjon vonják-e adó alá? Vajjon úgy bánnak-e el a Flaubert-fegyverekkel, mint lőfegyverekkel? Vajjon nem szószerint veszik-e a fegyvertartási szabályokat s ha ezekben nincs szó Flaubert-fegyverről, akkor egyáltalában nem törődnek vele?

Okunk van félni, hogy az utóbbi eset fogrog fenn.

Lássuk azért, vannak-e hát olyan fegyvertartási szabályrendeletek, melyek tilalmazzák, vagy korlátozzák a madár-pusztító Flaubert-fegyvereket?

Az imént felsorolt 34 törvényhatóság közül — amelynek t. i. érvényben levő fegyvertartási szabályrendelete van — 23 törvényhatóság szabályrendeletében csak lőfegyverről van szó s ahol zárjelben magyarázatul fel vannak sorolva a lőfegyverek, ott is csak puskákról, pisztolyról, forgópisztolyról tétetik említés. Két törvényhatóság (Torontál- és Zólyom megye) szabályrendeletében ez áll: „mindennemű lőfegyver (puska, pisztoly, forgópisztoly **stb.**) tartása korlátozás alá esik“, tehát ez a **stb.** megengedni látszik, hogy másféle fegyver is, nemcsak a puska és pisztoly tartása korlátozás alá eshetik ezekben a törvényhatóságokban. Amit mi — a madárvédelem érdekében — saját javunkra úgy magyarázhatunk, hogy tehát a „**stb.**“ alatt a madárpusztító Flaubert-fegyvert is kell érteni.

Csupán csak kilenc törvényhatóság fegyvertartási szabályrendeletében van nyíltan és világosan kimondva, hogy a *Flaubert-fegyver* tartása is engedélyhez van kötve. Ezek a madárvédelem szempontjából különös hála alá méltó törvényhatóságok a következők: *Abauj-Torna-, Bars-, Alsó-Fehér-, Háromszék-vármegye, Kolozsvár sz. kir. város, Szabolcs-, Szeben-, Jász-Nagy-Kun-Szolnok- és Moson-vármegye.*

Jegyezzük meg jól ezeket a neveket, mint olyanokat, amelyekben hatalmas talajára akadhatunk a madárvédelem eszméi elvetésének s felvirágoztatásának. Mert, ahol a Flaubert-fegyver engedélyhez van kötve, ott már hatalmas lépés történt a madárvédelem terén.

Ezekben a törvényhatósági szabályrendeletekben pedig engedélyhez van kötve mindennemű Flaubert-fegyver, vagy Flaubert-pisztoly tartása is.

Sőt a derék *Szeben-vármegye* már 1897-ben 290. sz. a. hozott szabályrendeletében nyilvánosan kimondta, hogy ez a szabályrendelet „*az éneklő madarak elpusztításának megakadályozásáról*“ szól s világos szavakkal kiteszi 3. §-ában: „Ügynevezett szobafegyvert (*Flaubert-*

fegyvert) a város vagy község külterületén csakis az használhat, ki rendes vadászati jeggyel el van látva és a vadászat tulajdonosa, illetve haszonbérleje által engedélyt nyert. A város vagy község belterületén, továbbá kertekben és szőlőkben a szobafegyverek használata egyáltalában eltiltatik.“

Ime! a követendő példa, melyet nem tudunk elég lelkesedéssel magasztalni, oly bölcs és nemes intézkedés!...

Ezzel bevégeztem a törvényhatósági fegyvertartási szabályrendeletek futólagos ismertetését, melyből azt a következtetést kell levonnunk, hogy törekedjünk oda, miként a fegyvertartást mielőbb országos rendelet szabályozza és hogy ebben az országos rendeletben nyilván engedélyhez köttessék a madár-pusztító *Flaubert-fegyver* és *Flaubert-pisztoly tartása* is.

Addig is pedig, míg ez az üdvös intézkedés be-következnék: hassunk oda, hogy azokban a törvényhatóságokban, melyekben a Flaubert-fegyverek tartása engedélyhez van kötve, a szabályrendeleteknek szigorú megtartása éber ellenőriztessék, amely szabályrendeletekben pedig csak egyszerűen a lőfegyverek tartása van engedélyhez kötve, ezalatt a fogalom alatt a Flaubert-fegyverek és Flaubert-pisztolyok is értessenek, vagyis a korlátozás ezekre is kiterjesztessék.

Végül pedig mondjunk köszönetet a válaszoló összes törvényhatóságoknak, hogy kérésünket válaszra méltatták s ezáltal a közgazdaság hasznára váló működésünkről tudomást vettek és fejezzük ki meleg hálánkat mindazoknak a törvényhatóságoknak, melyek világos szavakkal is felvették szabályrendeletükbe a madárpusztító fegyverek tilalmát, — Szeben-vármegyének, még különösebb köszönettel is, hogy már több mint egy évtizeddel ezelőtt mintaként veendő bölcs szabályrendeletet alkotott az énekes madarak védelmére.

Az építkezések körül előfordulható lókinzás ellen.

Az Országos Állatvédő Egyesület a székesfővárosban most nagyobb mértékben megindult építkezési munkálatok alkalmából az érdekelt körökhöz, többek között az építőmesterek ipartestületéhez, a Budapesti Fuvarozó- és Szállító-munkaadók Egyesületéhez, a Fuvarozók Ipartársulatához, a Budapesti Kisfuvarosok Ipartársulatához a következő megkeresést intézte:

423.
1909. szám.

„Tekintetes Elnökség!

Az építkezési munkálatoknak kedvező nyári időszak beállott és ezzel megkezdődik a tehervonó lovak tulhajtása, tulterhelése és kinzása. Az állatkinzás a civilizációval és a valódi humanizmussal össze nem egyeztethető barbár dolog és azért sziveskedjenek nekünk megengedni, hogy emberséges jóindulatukhoz, szánalomra hajló szívükhöz és jóizlésükhöz fordulhassunk azzal a kéréssel, hogy a hatáskörükbe eső épít-

kezési munkálatok és anyagszállítások körül ne tőrjék a lovak tuleröltetését.

Nevezetesen bátrak vagyunk a következőkre nézve kikérni becses figyelmüket és jóakarukat:

Az alapozási munkálatokat megelőző földkihordás megkönnyítése céljából, lehető kis eséssel bíró pálya letesíttessék, melynek felülete a helyi körülményekhez képest lehetőleg szilárdan volna tartandó, nehogy a pálya süppedős volta még súlyosbitsa az emelkedés által az áldozatoknak okozott erőfeszítést.

Ne méltóztassanak sajnálni ott és akkor, amidőn szükséges, az előfogatoknak alkalmazását. Ez nemcsak jótétemény a tehervonó állatokra nézve, hanem tényleges előnnyel jár, mert az értékes állatokat és a szerzőt kimélik és időt nyerünk.

Méltóztassanak szigorúan megkövetelni, hogy a homokot, kavicsot vagy ehhez hasonló anyagokat szállító

szekerek kerekei a kiürült szekerek megindítása előtt a ledöntött anyag ellapátolása által kiszabadítottassanak.

Végre kérjük, ne méltóztassanak megtérni azt, hogy az anyaghordásra lezsarolt gyenge, sánta, kehes, sebesült, vagy rontott temperamentumu lovak használattassanak.

Előadott kérésünket rokonszenves figyelmükbe ajánlván, tisztelettel maradtunk az Országos Állatvédő Egyesület nevében

Budapest, 1909. július 18. P. h. Máday Izidor s. k., ny. min. tanácsos, elnök, Monostori Károly s. k., főisk. tanár, titkár.

Meg vagyunk győződve, ismerve az érdekelt köröknek már a múltban is tanusított előzékenységét, hogy az O. Á. V. E. időszerű kérelme nem téveszti el hatását.

Az állatbarát egyiptomiak.

Az egyiptomi régi emlékek minden fajtáján állatok ábrázolásai nagy számban szerepelnek.

Az állatszeliidítés is magas fokon állhatott, amiről számos régi emléken látható képek tanuskodnak.

A civilizáció haladásával a régi Egyiptom királyai már expedíciókat rendeztek idegen vagy ismeretlen országokba, amelyeknek részben az volt a célja, hogy mindaddig ismeretlen állatokat juttassanak Egyiptomba. A Hatshepsut-i királynő Theben-i templomában egy gyönyörű dombormű volt, mely egy küldöttséget ábrá-

zolt, mely Punt országából jött. Punt országának neveztek akkor a mai Somali országot. A küldöttség az ábra szerint arany edényeket (vázákat), fűszereket, ékszereket és Egyiptomban ismeretlen állatokat hozott. Az állatok között zsiráf, leopárd és majmok vannak. Ez a szép dombormű nagyrészen megcsonkult, de egy

ahhoz egészen hasonló festmény Rekhmara hadvezér sirboltjának falain látható, ugyancsak Thebenben és ugyanabból az időszakból származik.

Ennek a festménynek érdekes ábráját mutatjuk be t. olvasóinknak.

—d—

Ebzáratok sokasága.

Lapunk e számának zártakor a székesfőváros nem kevesebb, mint 6 kerületében van ebzárlet elrendelve. És pedig: VI. ker. jul. 16., V. ker. jul. 25., VII. ker. jul. 28., I. ker. aug. 1., IX. ker. aug. 12., VIII. ker. aug. 18-ig.

Folyó évi január hó 1-étől máig, tehát körülbelül 6 hó alatt, nem kevesebb, mint 23 ebzárlet torturája nehezedett itt a nagyszámu, adófizető ebtulajdonosokra. Nagy szám s azt hisszük, ritkítja párját a világ bármely székesfővárosával szemben. Fő oka tapasztalataink szerint az, hogy a budapesti aránylag szigorú és jó intézkedések nem érvényesülhetnek a fővárost környező községek ebtartási mizériái miatt. Csak egy pillantást kell vetni pl. Újpest s Rákospalota ezen viszonyára,

hogy a folyton megismétlődő veszettségi esetek származását megmagyarázhatjuk.

Felkérjük ezen szomszédos községek t. előljáróságait, sziveskedjenek végre szigorubban venni ezt az ügyet és felkérjük ott, ahol vannak, e községekben az állami t. rendőri kirendeltséget, hogy kísérelje éberebb figyelemmel állomáshelyén a gyepmesteri és ebtartási ügyet és a már tarthatatlan állapotokról világosítsa fel az illetékes hatóságokat.

Meglehet, hogy a mondott községekben, dacára, hogy törvény rendeli el, nincs is ezekre vonatkozó szabályzat. Ám ha van, úgy látjuk, csak írott malaszt az, nagy veszedelmére a községeknek s a fővárosnak. Nem csodálhatjuk ily viszonyok közepette, hogy hazánkat az ebveszettség sokaságában még csak meg sem közelíti egyetlen tizedrangú állam sem.

Egyesületi hírek.

A Kolozsvári Állatvédő Egyesület évi közgyűlése.
 Junius 6-án volt a Kolozsvári Állatvédő Egyesület évi közgyűlése az állami felsőbb leányiskolában, *De Gerando Antonina* igazgató elnöklete alatt. A gyűlésen ott voltak az egyesület tagjai, köztük br. Mannsberg Sándor, br. Mannsberg Vilma, a felsőbb leányiskola tanárstülete a növendékekkel stb. Az elnök a gyűlést lelkes beszéddel nyitotta meg, melyben felkérte a jelenvoltakat, hogy akik már tagjai az egyesületnek, ezután még nagyobb buzgalmat fejtsenek ki érdekében, akik még nem tagjai, lépjenek be tömegesen. Ha ismernék egyesületünk célját, jobban felkarolnák a mi ügyünket. Arra kéri a közönséget, segítse az együletet abban, hogy növeljük a földön a jó összegét, kevesbítsük a fájdalmat és szenvedést, irtsuk ki a szivekből a vad-ságot, a kegyetlenséget, szelidítsük, finomítsuk, műveljük a kedélyeket, a szívet, a lelket. Az elnök szavaival nagy lelkesedéssel és éljenzéssel fogadták.

Ezután dr. *Fazakas József* titkár olvasta fel évi jelentését. Az egyesület mult évi közgyűlése oly népes volt, amilyent esztendőik óta nem látott egyesületünk. Ekkor olvasott fel Chernel István, az Országos Á. V. E. alelnöke, a kiváló ornithologus, aki értékes előadásával nemcsak közgyűlésünket tette látogatottabbá, hanem előbbre segítette egyesületünket, lökést adott egyesületünk működésének, érdeklődést keltett ügyünk iránt azokban, akik eddig talán tudomással sem bírtak arról, hogy van Kolozsvárt állatvédő egyesület. Ezen a gyűlésen 31-en léptek tagjaink sorába. Az év folyamán 200 példányban kifüggesztettük az állatvédelemről és az állatkinzás büntetéséről szóló törvényeket. Felkértük a főkapitányságot, hogy támogassa ügyünket. Állatvédő rendőröknek adtunk 30 korona jutalmat, állatukkal kiméletesen bánó bérkocsissegédeknek 12 koronát. Mindkét jutalmazáshoz az elnök együttesen 20 koronával járult. Rendes ellenőrünk, Martinovics felügyel az építkezéseknél, vásároknál; ahol szükséges, jelentést tesz a rendőrségnek, illetve az egyesületi jogtanácsosnak, *Tompos Ignác* ügyvédnek. Április végén tömeges madárfogdosásról szereztünk tudomást. Egyesek éneklő madarokat, különösen fülemléket egész rendszeresen összefogdosnak, összevásárolnak s azokat Budapestre és Bécsbe küldik s velők rendes kereskedést üznek. A madárkereskedők nevét tudattuk az O. Á. V. E.-tel, ott nyomukra is jöttek. A hatóság sajnos, felmentelte a kihágókat. — Megalakult az Állatvédő Egyesületek orsz. szövetsége, amelybe a mi egyesületünk is belépett. Egyesületünk minden tagja díjtalanul kapja az „Állatvédelem” c. folyóiratot, mely Monostori Károly főiskolai tanár kitűnő szerkesztésében jelenik meg.

Legujabb tevékenykedéseink közé tartozik a *mesterséges fészekodvak* elhelyezésének megkezdése. Abból az elvből indultunk ki, amelyet Herman Ottó hirdet. „Az okszerű madárvédelem nem csupán abban áll, hogy a hasznos madarat életében és különösen fészkelésében, a kegyetlenkedés ellen védjük, hanem abban, hogy a kegyetlenség ellen való védelmen túl adjuk

meg a biztos fészkelésre szolgáló alkalmat és a lét néhez szakában az élet föltételeit, hogy úgy a *hasznos madármunkást megtelepítsük és föl is szaporítsuk.*” A rovarvédő madarak a gazdaságban a mi igazi, becses, mondhatni nélkülözhetetlen szövetségeseink. Ahol ezek a madarak honosak, ott nincs maradása a káros rovarnak, amelynek csapásától a földmivelőt és a kerteszt semmiféle más hatalom, eszköz, vagy mód meg nem mentheti, mint a rovarvédő madár áldásos működése. Ily felfogás vezetett bennünket akkor, amikor mesterséges fészekodvakat hoztunk és helyeztünk el városunk környékének, főképp a sétatérnek, a kertek és szőlők vidékének több pontján. Ezek a mesterséges fészekodvak arra valók, hogy pótolják a természetes faüregeket s így fészekrakásra alkalmas helyet nyújtsanak azoknak az odvakban fészkelő hasznos madaraknak, különösen cinkéknek, erdeink, gyümölcsöseink, veteményeseink nélkülözhetetlen munkásainak, amelyek — az újabb erdőkezeléstől és kertészettől üldözött odvas fák hiánya folytán — gyümölcsstermelésünk nagy kárára, erősen megfogyatkoztak. A fészekodvak elhelyezésében buzgó segítője volt az egyesületnek br. Mannsberg Arvéd joghallgató ur, aki máris lelkes munkása az állatvédelemnek s akitől még sokat vár egyesületünk.

Az egyesületnek 214 tagja van, helybeli 150, vidéki 64. Meghalt dr. Vajda Gyula egyetemi tanár.

Ezután a titkár hálásan emlékezett Máday Izidor ny. min. tanácsos urról, az O. Á. V. E. nagyérdemű elnökéről, aki külön cikket irt egyesületünk érdekében és előterjesztette a jövő évi munkatervet.

A pénztárról Virányi István máv. nyug. felügyelő, pénztáros tett jelentést. Az egyesület vagyona 2397 kor. 72 fill. A pénztárt Várad Erzsébet és Turcsányi Gyula p. vizsgálók teljes rendben találták. A közgyűlés Virányi buzgó pénztárosnak őszinte köszönet és elismerés mellett a felmentést megadta; a vizsgálóknak is köszönetet mondott fáradságukért.

Az Állatvédő Egyesületek Orsz. Szövetségébe a gyűlés képviselőkül megválasztotta *De Gerando Antonina* elnököt és a titkárt. A három évi időszak lejárván, a tisztikar lemondott. A gyűlés közfelkiáltással újból megválasztotta a régi tisztikart. A választmányban új tagok lettek: dr. Czecz Dénes gyógyszerész, br. Mannsberg Arvéd joghallgató, Mihály Zoltán, az első magy. ált. bizt. társ. főnöke, Molnár Károly máv. felügyelő, Sándor Józsefné, lovag Sperker Ferenc.

Ezután br. Mannsberg Arvéd felolvasása következett „A madárvédelemről, különösen annak eszközei közül a fészekodvakról”. Az érdekes, tanulságos, szépen megirt és előadott értekezés mindvégig lekötötte a jelenvoltak figyelmét. A felolvasónak a gyűlés nevében az elnök mondott köszönetet.

Ezután a főkapitányságtól ajánlott rendőrök közül 8 rendőrt jutalmazott meg az egyesület, kik a gyűlés színe előtt kapták meg a jutalmat buzgító beszéd kíséretében. 8 rendőr kapott 2—10 koronát, összesen 46 koronát. Megjutalmazott az egyesület ez alkalommal állatjaival jól bánó 3 bérkocsist is 3—8, összesen 20

koronával. — Külön jutalomban részesült Martinovics, az egyesület buzgó ellenőre.

A gyűlést az elnök rövid beszéddel zárta be.

Vajha e gyűlés keltette lelkesedés újabb lendületet adna városunkban az állatvédelem ügyének!

A nyiregyházi állatvédő egyesület 1909. év június 30-án tartott évi rendes közgyűlése a városháza nagytermében Májerszky Béla polgármester elnöklelete alatt, Balla Jenő pénzügyi tanácsos, Trak Géza közleg. tanácsos, Gáspár Gézáné polg. isk. igazgató, Kubik Katinka, Kubacska Istvánné, Kromi Vilma (Nápkor), dr. Wilt György kir. tanfelügyelő, dr. Virányi Dezső kir. járásbíró, Ungár Lajos magánzó, Kardos István polg. isk. igazgató, Orsovsky Gyula rk. elemi iskolai igazgató, Szabó Pál ref. elemi iskolai igazgató, Varga György gk. elemi iskolai igazgató, Csengeri Kálmán földbirtokos, Surányi Imre bankigazgató, Okolicsányi Géza ny. főpénztáros és még több egyesületi tag jelenlétében folyt le.

Kubacska István tanító, egyesületi titkár jelentéséből idézzük a következőket:

A nyiregyházi tanítói kar belátva, hogy bár az iskolában tanítja az állat-, madárvédelmet, az eredmény nem felel meg a várakozásnak, mozgalmat indított, hogy a társadalom is vegye ki a maga részét az állat- és madárvédelem terén, jöjjön segítségére az iskolának. Mert az iskola és társadalom együttes működése érheti el a kellő eredményt.

A mozgalom nem maradt sikertelen.

1907. év november 20-án Májerszky Béla polgármester és Balla Jenő közleg. tanácsos urak hathatós közreműködésével megalakult az állatvédő egyesület. Ez alakuló gyűlésen ideiglenes tisztikar választatott, az alapszabálytervezet felolvastatott s elfogadtatott s megbízott az ideiglenes elnökség, hogy jóváhagyás végett illetékes helyre terjessze föl. A taggyűjtés kimondatott.

A jóváhagyott alapszabályok leérkezte után (A jóváhagyás nagyságos Máday Izidor elnök közbenjárására hamar megtörtént) 1908. április 30-án tartott az első rendes gyűlés. Megválasztatott a tisztikar és választmány. Elnök lett: Májerszky Béla polgármester, I. alelnök: Leffler Sámuel főgimn. tanár, II-ik alelnök: Balla Jenő tanügyi tanácsos; pénztáros: Surányi Imre bankigazgató; jegyző: Trak Géza városi aljegyző, ügyész: Halasi János ügyvéd; titkár: Kubacska István ág. h. ev. elemi iskolai tanító. A gyűlés kimondotta, hogy az országos állatvédő-egyesület szövetségéhez csatlakozik; az „Állatvédelem” című lapot minden tagja számára meghozatja; az 1908. év május 3-án tartott szövetségi nagygyűlésre Balla Jenő tanácsos urat küldte ki.

Egyesületünk fennállása óta 19 hónap mult el, lássuk érdemes volt-e Nyiregyházán az állatvédő egyesületet megalakítani és ért-e el valamelyes számbavehető eredményt?

Tagok száma 1908. évben: alapító 5, rendes: 118, összesen 123.

1909. évben: alapító 5, rendes 132, összesen 137.

Az 1907. év őszén a nemes város 7 helyen állított fel madáretetőt. Az 1907. és 1908. év telén 5

zsák napraforgót és 1 mm. kendermagot szállított az etetőkhöz.

Az 1908. év tavaszán 60 drb és az 1909. év tavaszán 60 drb, összesen 120 drb fészekodut hozatott és szegeztetett ki.

A városnak e nemes áldozatkészségeért állatvédő egyesületünk a legnagyobb hálával tartozik.

Az első pénzbeli adományt 20 koronát Bognár Lajos városi főjegyző ur adta. Találjon e nemes példa számos követőre.

Kartársaim közreműködésével eddig 1800 darab gyermeknaport adtam el.

1907. decemberében a különböző iskolák növendékeiből megalakítottam az „Országos ifjusági madárvédő ligát.” — Tagjainak száma 1400. Mindannyian fogadalmat tesznek, hogy a hasznos madarakat kimélik, azok fészkeit el nem rombolják, tojásaikat, fiaikat ki nem szedik, sőt ebben másokat is megakadályoznak. A tagok közül a madárvédő liga jelvényét eddig 300 tag vette meg.

A madárvédő tagok gyűjtésében, a jelvények eladásában, a tavaszi madárvonulások megfigyelésében nagy tevékenységet fejtett ki Káhn Imre III. gimn. tanuló, aki a központtól küldött Hasznos és kártékony madarak című könyvvel lett megjutalmazva. A jutalmi könyvet Leffler Sámuel főgimn. igazgató ur az osztály tanuló elött adta át buzdító szavak kíséretében.

Vidéki kartársaink közül Krómi Vilma napkori áll. elemi iskolai tanítónő fejt ki e téren tevékenységet. Egyesületünk tagjai sorába belépett és növendékei között megalakította a madárvédő ligát.

A tanyai iskolák téli és nyári vizsgája alkalmával a Salamon—Ujtelek—Bálintbokori iskolákban a gyermekek és szülők előtt előadást tartottam a madárvédelemről. Gyermeknaportakat és állatvédelmi füzeteket osztottam ki a gyermekek között.

Az idei évzáró vizsgák alkalmával Geduly Henrik ág. h. ev. lelkész és Orsovsky Gyula r. kath. elemi iskolai igazgató tanító felhívta a gyermekek figyelmét, hogy a szünidőben óvakodjanak a madarak fészkeinek rombolásától, a madarak pusztításától.

Dr. Wilt György kir. tanfelügyelő ur a helyi lapokban felhívta a tanítók figyelmét az állat- és madárvédelemre, a fák és madarak napjának megtartására. Kir. tanfelügyelő ur felhívására jelentést tettem állatvédő egyesületünk működéséről, aki jelentésemet a vallás- és közoktatásügyi miniszter urhoz terjesztette fel.

Leffler Sámuel főgimn. igazgató, Zimmermann Rezső és Radó Endre főgimn. tanár urak lelkes támogatói a madárvédelemnek.

A különböző iskolák tanítói ugy a városban, mint a tanyán lelkes hirdetői az állat- és madárvédelmi eszméknek.

A madárvédő liga tagjai is nagy tevékenységet fejtenek ki.

Mindannyiszor jelentést tesznek, ha egyik-másik fiu fészket szed, vagy gummipuskával lövöldözik. A gummipuskákat elszedik és kezeimhez juttatják. Utóbbi időben a gummipuskák kezdenek gyérülni.

1908. év és 1909. év május első hetében a különböző iskolák növendékei tanítóik vezetése alatt kivo-

nultak az Erzsébet-ligetbe, ahol megtartották a fák és madarak napját. A gyermekek alkalmi verseket szavaltak és fát ültettek.

Egyesületünk 500 példányban kinyomatta dr. Kukuljevic József m. kir. állatorvos ur által 1907. év okt. 9-én a Szabolcsvármegyei tanítóegylet közgyűlésén felolvastatott: Etika és gyakorlati állatvédelem című munkáját. A tagok és érdeklődők között osztatott ki.

Rendőrségünk mindannyiszor, amikor segítségünkre volt szükség, a legnagyobb készséggel engedte a felszólításnak.

A kezdet kezdetén vagyunk. Nagyon sok még a teendő. De én úgy érzem, hogy e 19 hónapnak is van már látható eredménye. Nekem úgy tetszik, amikor a népkertben, Erzsébet-ligetben sétálok, mintha a madárdal erősebb volna, mint 19 hónappal azelőtt. Ugy a gyermekek, mint a felnőttek kezdik belátni, hogy a madarak tényleg nagy hasznára vannak az embernek. — Haladjunk, igen tisztelt hölgyeim és uraim, a megkezdett úton. Legyünk hirdetői az állat- és madárvédelemnek. Igyekezzünk minél több tagot gyűjteni egyesületünk számára, mert egyesülésben rejlik az erő. Jelen-tésem végére érve, szíves türelmükért fogadják köszönetemet.

Balla Jenő ügyvezető alelnök indítványára a közgyűlés titkárnak terjedelmes jelentéseért és kifejtett tevékenységeért jegyzőkönyvileg mond köszönetet.

Ruhmann Andor és Gabrienyi Sámuel számvizsgáló bizottsági tagok jelentése szerint 1908. évben bevétel 243 korona. Kiadás 75 korona 76 fillér. Készpénzmaradvány 167 korona 24 fillér.

1909. évi költségelőirányzat: Bevétel 417 korona 24 fillér. Kiadás 294 kor. 75 fillér. Készpénzmaradvány 122 kor. 49 fillér.

Az országos központi gyűlésekre kiküldettek: Balla Jenő ügyvezető alelnök, Kubacska István titkár. A taggyűjtéssel az elnökség bízott meg.

Az Aradi Állatvédő Egyesület ép oly humánus, mint a közönség közbiztonságára fontos intézkedést tesz az által, hogy más nagy városok példájára a nyár folyamán minden utcában egy-egy kapu elé vízzel telt edényeket állít föl, amelyekből az utcán járkáló kutyák vizet ihatnak. Tudvalevő dolog, hogy a kutyák a nagy hőségben vízhiány miatt sokat szenvednek és emiatt sok kutya megbetegszik. Az Állatvédő Egyesület ezen indítványával a múlt héten foglalkozott a tanács, a beadvány tartalmát helyeslőleg tudomásul vette és további intézkedés céljából kiadta a rendőrségnek.

Az egyesület fáradhatlan igazgató-elnökének kezdeményezésére, Arad sz. kir. város tanácsa követte Budapest székesfőváros példáját és a hasznos és éneklő madaraknak védelme érdekében ugyanolyan hirdetményt adott ki, terjesztett falragaszokon és a lapokban, mint azt a székesfőváros tette és melynek szövegét f. évi májusi számunkban az 51—52. oldalon közöltük.

Az ügy érdekében csak a legnagyobb elismeréssel adózunk az aradi Á. V. E.-nek és a város tanácsának.

A kassai egyesület újraélesztése. A kassai állatvédő egyesület már 1885-ben keletkezett, sokáig igen tevé-

kenyen működött, de már évek óta szünetel. Az Orsz. Á. V. E. kérelmére Szalay László főispán, dernői Klekner Alajos dr. nyug. jogakadémiai igazgató, volt alelnök, segítségével értekezletet hívott össze, de csak néhányan jelentek meg. Majd Ékes Lajos dr. tanácsos vette kezébe az ügyet. Állatvédő Egyesület helyett azonban 1908. nov. 22-én „Városszépítő Egyesület“-et alakítottak, melynek jövedelméből 10% a madárvédelemre fordítandó.

Ezzel az eredménnyel az O. Á. V. E. vezetősége nem elégedett meg, hanem kiküldte Fodor Árpád tanárt, a szentgotthárdi egyesület elnökét azon megbízatással, hogy az alvó egyesületet felébreszteni megkísérelje. Fodor Árpád f. é. június hó 24-étől 28-ig tartózkodott Kassán és fáradozását a remélt siker koronázta. Jóllehet az időpont, a politikai válság, a munkaév vége és a kassai Uránia-színház megnyitása miatt nem volt kedvező, mindazonáltal sikerült értekezletet összehívni és azon a működés fonalát újra fölvenni. Szentlélek dr. tanácsos, a távollevő polgármester helyettese hívta össze a gyűlést. 14-en jelentek meg. Klekner Alajos dr. alelnök nyitotta meg az ülést.

Üdvözölte az O. Á. V. E. kiküldöttjét. Képviselőnk ismertette az állatvédő egyesületek feladatait és történetét és különösen kiemelte a kassai egyesület működésének szükségességét, az egész felső Magyarországon egyedüli Á. V. E. lévén. Ékes dr. kijelentette, hogy a Városszépítő Egylet hajlandó kikapcsolni programjából a madárvédelmet és átengedni bevételeinek 10%-át. Hosszas eszmecsere után az elnök összefoglalta a tanácskozás eredményét, melyek a következők: Az értekezlet szükségesnek tartja, hogy az egyesület újra megkezdje működését. A megjelentek végrehajtó-bizottsággá alakultak. E bizottság feladata az október hónapban összehívandó közgyűlést előkészíteni, (tagokat gyűjteni, az alapszabályzatot módosítani, a tisztikart és választmányt összeállítani, az érdeklődést föntartani stb.)

Képviselőnk meglátogatta a város előkelőségeit. Különösen nagy előzékenységgel fogadta őt Fischer-Colbrie Ágost, a nagyszellemű, híres püspök, aki ebédre is meghívta képviselőnköt és nagy otthonosságot és érdeklődést tanúsított ügyünk iránt, ami nagy reményekre jogosítja föl az állatvédelem barátait. Megigérte pártfogását Mázly Engelbert dr. főigazgató is.

Az értekezlet jegyzőkönyvét a legközelebbi számban közöljük.

Jelentések a „Madarak és Fák napja” megünnepléséről.

(Előző közleményt 1. e lap 6. számában.)

Pusztatenyőn most már másodizben rendezett ünnepélyt Feyer E. Mária a tanyai iskola igazgató tanítója. Az ünnepélyen a gyermekek szülői is megjelentek. Örvendetes eredményről számol be abban, hogy a fák és állatok iránti kímélet már a felnőttebb nemzedék körében is terjed.

Nagykárolyban Récsei Ede igazgató és Csernus József tanító rendezésével tartották meg az ünnepélyt. Az ottani intelligencia s a szülők nagyszámban jelentek meg. Másnap május 18-án az Irgalmas nővérek vezetése alatt a r. kath. leányiskola ünnepelt. Mindkét ünnepély fényes sikeréről kaptunk jelentést.

A szolnoki IV. ker. állami elemi iskolában a tanítótestület rendezte az ünnepélyt s Magyar Gyula igazgató jelentése szerint egyben a madárvédő ligába 240 tanulót vettek fel s ezeket jelvényekkel is ellátták.

Bakonybélben 19 számból álló, igen érdekes tartalmu program szerint Matkovics Jenő, Kiss Erzsébet és Bodó László tanítók rendezték az ünnepélyt, melyen papi notabilitások, szülők, előjárósági tagok és nagy érdeklődő közönség jelent meg. Nem kevesebb mint 52 tanuló jutott különféle érdekes szerephez és Mórocz Emilián esperes-tanfelügyelő lélekhez, szívhez szóló szép beszéde nem egy öregebb szülő szemébe csalt könnyeket.

Nagyszalontán Eliász Hermina III. és IV. elemi oszt. növendékeivel a szabad természetben ünnepeltette e napot, maga tanulságos, vonzó előadást tartván ezen nap jelentőségéről.

Székelyhidon az ottani összes iskolák vallásra való tekintet nélkül, együttesen ünnepeltek. (Feljegyzésre méltó, kedves, okos és szép példája ez a vallási türelmességnek.) A programot 9 pontban Debreczeni Ferenc ref. tanító-igazgató állította össze s maga érdekes felolvasást tartott a fák és madarak hasznáról s védelméről.

Pécsett nem kevesebb, mint 54 számból álló program szerint rendezte az ünnepélyt az izr. népiskola tanítótestülete, élén Sasvári Béla igazgatóval. Rendkívül változatos szavalatok, énekek, párbeszédű előadások az állat- és növényvilágból adtak elő, mind tanulók által. A számos éneket Ernster főkantort tanította be, a megnyitóbeszédet pedig az igazgató mondta. Az iskolaszék jegyzőkönyvi köszönetet szavazott a derék rendezőségnek, aki arról is gondoskodott, hogy a gyermekesereg közadakozásból megvendégtessék.

A szegedi alsó-tanyai állami népiskolák táncos, lakomás, gyermekjátékos népi ünnepélyvel kapcsolatban május 20-án ünnepeltek. Erről Szegedről a következő jelentést vettük:

Hat iskolától 800 tanuló és közel másfélezer ünnepelő közönség jelenlétében folyt le a reményünkön felül sikerült ünnepély. Oly nagy volt a néparadat, hogy a rend fentartására rendőrséget kellett kérni. Az ünnepélyt pont 10 órakor Kiss Ferenc erdőtanácsos nyitotta meg. Magas szárnyalású beszédjében rámutatott arra, hogy a madarak, a természet emez ingyen munkásai mily óriási hasznot hajtanak és nem is gondoljuk, hogy azok védelme a mezőgazdaságban mily megfizethetetlen. Szécsy György tanító az ünnepély célját, hasznát fejtegette, kérve a jelenlevő szülők támogatását az ünnepély állandósításához és a cél megvalósításához. Brunner Ödön szép és hatásos beszéd keretében megemlékezett az eddigi munkálkodásról, annak eredményéről és a madárvédő liga új tagjait felavatta. Ez idő szerint közel 1000 gyermek

tartozi a madárvédő ligába. Szamosi György igazgató zárószavában komolyan intette a tanulókat, hogy az elmondottakat, hallottakat jól vessék sziveikbe. Végül hálás köszönetét nyilvánította az ünnepelő közönségnek a megjelenésért.

Délben az erdő sűrűjében ötven terítékű társas- ebéd volt. A házigazda szerepét László Kálmán rendőrkapitány töltötte be. Az ünnepélyen közreműködő tanulókat Kiss Ferenc és Teodorovits Ferenc erdőtanácsosok gazdagon megjutalmazták.

Az erdő nemzetiszínű zászlókkal és számos tábláskával lett feldíszítve. A táblákon egy-egy jelmondat volt, amely az állatok védelmére hívta fel az ünnepelő közönség figyelmét.

A 21 számból álló program szavalatok, beszédek, énekekből igen érdekesen volt összeállítva s a gyermekek által előadva. Több verset a „Gyermek Nap-tár“-ból adtak elő. A „Szárnyas család“ című előadójának Papp István tanulónak a vers szerzője Monostori Margit tanítónő, értékes könyvet ajándékozott.

Nyustyán az elemi magániskolában faültetéssel kapcsolatban Friss Armin tanító, Bajor Sándor gondnok közreműködésével rendezte az ünnepélyt, melyen a helybeli közönség jó része is részt vett.

Alsóárpáson 22 pontból álló program szerint Szeredi János állami tanító rendezte azon a környéken először az ünnepélyt nagy közönség élénk részvéte mellett. Egyben megalakította a madárvédő ligát.

Songorban Dicső Endre igazg. tanító, szintén madárvédő liga alakítással kapcsolatban, a szabad természetben ünnepeltette a napot, oktatást nyújtva az állatvédelem hasznáról.

Feketeerdőn az állami elemi iskola június 7-én Madárvédő liga alakítással kapcsolatban ünnepelt s a Garai Károly tantestületi elnök adományából beszerzett liga-jelvényeket kiosztotta. A gyermekek jelen volt szülei meghatottan szemlélték a szép látványt s hallgatták a gyermekek okos szavatait és szép énekeit. Érdekes, hogy az ismétlőiskola most kilépett növendékei is tömegesen léptek be a madárvédő ligába.

Baján június hó 17-én tartotta meg a helybeli közs. elemi népiskolák tanuló ifjusága első ízben, az utóbbi években országosan elrendelt gyermeknapot. Mintegy 1000 tanuló, fiu és leány vonult ki tanítói és tanítónői vezetése alatt ez alkalomból a lőkertbe, amely erre a célra igen alkalmas keretül szolgált. A Hymnus és a Szózat éneklése között folyt le a mintegy 8 pontból állott ünnepség. A tanulók vonatkozó tárgyú szavatai közben tartotta meg alkalmi beszédét Demuth Gyula tanító, szólván a fák közgazdasági és többirányú jelentőségéről; majd a madarak nagy hasznáról. A tanulók pártfogó szeretetébe ajánlotta és gondozó védelmére bízta végre a hasznos madarakat. A hatalmas gyermekesereg okulást meritve, vidám énekek mellett tért haza a kellemes és tanulságos ünnepségről.

A tiszadadai összes iskolák június hó első hetében a „Madarak és fák napja“ megünneplésére tavaszi kirándulást tartottak. A gyermekesereg zászlók alatt kora reggel kivonult a Tisza partjára. Az ünnepély a Hymnus

éneklésével kezdődött, melynek befejezésével megnyitó beszédet tartott a ref. lelkész. Ezt követte Csete Ambrus ref. tanítónak a madarakról szóló tanulságos felolvasása. Ezután Cifra József róm. kath. tanító megismertette a növendékekkel az Országos Állatvédő Egyesületet, s az összes tanulókkal letétette a Madárvédő Liga fogadalmát. A záróbeszédet a róm. kath. plébános tartotta. A délelőtti programot a Szózat éneklése zárta be. Este a már befejezéshez közeledő ünnepélyt gyermekszínelőadás koszoruzta. Az előadott mű Loveczky E. 2 felvonásos alkalmi darabja volt.

A fogarasi áll. el. iskola és a környékbeli iskolák tanítói mintegy 300 tanulót nemzeti zászló alatt kivezettek a jászai erdőbe, ahol megtartották a Madarak és fák napját. Az ünnepély Himnusszal kezdődött, azután Felhő Gyula ubrezsi róm. kath. plébános megnyitó beszédet mondott. Az alkalmi beszédet Terebessy József fogarasi áll. tanító mondta. A szép ünnepély rendezésében Felhő Gyula plébánosnak, Répay László és Terebessy László tanítóknak van érdemük.

Nyiregyházán május első hetében a különböző iskolák az Erzsébetligetben ünnepelték a madarak és fák napját, tanítóik vezetése alatt. Alkalmi versek szavalása mellett faültetést is végeztek.

Az alsóárpádi állami elemi iskola június 17-én, közvetlen az évről vizsgálat után tartotta meg a madarak és fák napját. A kedvezőtlen idő miatt az ünnepély a virágokkal díszített iskolateremben folyt le. A program 22 pontból állott; voltak benne alkalmi madárénekek, 5 szavalt, 5 tanuló előadása a hasznos madarakról, 2 tanuló a madarak hangját utánzó monddókat adta elő. Végül Szeredi János tanító a Madárvédő Liga kátéját kérdezte ki s letétette a fogadalmat és kiosztá a Liga igazolványait. Mindenki élvezettel hallgatta a környéken első efajta ünnepélyt.

IRODALOM.

Gyermeknaptár-pályázatunk. A népiskolai tanuló gyermekek értelmi színvonalához mért, a nagy természetből vett, s állat- és növényvédelmi tárgyú, tanulságos és egyben erkölcsnemesítő olvasmányokat írni nehéz. Rendszerint túl alacsony, a kelleténél naivabb, vagy túlmagas, a 6—12 éves gyermek által meg nem érthető színvonalon szoktak készülni az ily irodalmi munkák.

Látjuk ezt az egyesületünk által kitűzött pályázatra beérkezett pályaművek egy részéből, melyeket az imént jelzett okok miatt a versenyből kénytelenek voltunk kizárni; látjuk azoknak egy másik részéből, amelyeket a bírálók módosítással közölhetőknek, de pályadíjra érdemeseknek nem találtak. Örvedetes mégis, hogy a 61-et kitevő pályamunkák között talált a bírálat olyanokat is, amelyek a pályázat követelményeinek jól, vagy igen jól megfelelnek.

Ezek szerzőinek a 20—20 korona díjat a bírálók odaitélvén, egyesületünk azt a szerzőknek kiutaltványozta s a bírálat indítványát elfogadva, oda határozott, hogy a módosításokkal ugyan, de még használ-

ható műveket alkalomadtán esetleg közölni és honorálni fogja, az alkalmasoknak egyáltalán nem találtakat pedig megsemmisíti.

Ez utóbbi sorsra jutnak a következő művek: Az anyóka kecskéje. Az én védeniceim. Gondozd a madárkákat. Tettek után ítélj. Fohászzkodás. Isten és az állatok iránti szeretet. Ne bántsd a madár fészket. A tanító bácsi kutyája. A méh és a molyok. Állatok mint gyermekeink játszótársai. A kanári. Anya a fiaihoz. A hűség Bodri. A kecske és a disznó. A juhász kutyája. Szeressétek az állatokat. A grófné ruhája. Ne légy az állatokhoz kegyetlen. Napsugár. Tündérvár. Az őzecske. A téli vendég. A hálás kutyák. Védjétek és szeressétek a madarakat. Egy kis séta. Három pajtás.

Módosítással esetleg közöltetnek kiadandó ifjúsági olvasókönyvben, vagy az idejé avagy a jövő évi gyermeknaptárban, esetleg az „Állatvédelemben“ és akkor honoráltnak a következők: A flóber. A kis Juliskáék pipikéi. Madár az iskola-ajtóban. Hűség. Micuska és Sajó. Koch, a mi kutyánk. Egy falusi reggel. Pipiske. Az állatvilág. Milyen volt és milyen lett Péter? Szekér András meséje. A kis Pali fecskéi. Zsuzsa üzenete. A mi madaraink. Iskola a torony alatt. Gyilkosok. Jancsi. Árva Bandi szerencséje. A barázdabillegető. A gyermekek öröme. A denevér. Mese a gyöngyös nyaku gerléről. Mennyit ér egy fészek? Tündérszép cicuska. Miklós álma.

Mint pályadíj-nyertesek helyet lelnek az 1910 vagy az 1911. évi Gyermeknaptárban a következők:

„Tisza“ írta Firtos Ferike; „A tatárjárás“ írta Piller József; „Megtérés“ írta Kelen Frida; „Gábor bácsi doktora“ írta Staindlé Ludvig Mária; „Miért nem szabad az állatokat bántani?“ írta dr. Wágner József; „Az árvák“ írta Bende László; „Az állatot szeressétek“ írta B. Büttner Lina; „A madarak“ írta Demuth Gyula; „Kíméld a madárkát“ írta Fleischer Zsigmond; „Szeresd a munkát“ írta Szabó Elemér.

Amidőn megköszönjük a t. pályázóknak a nemes ügy iránti szives érdeklődésüket, tisztelettel kérjük azt a jövőre is. Egyben őszintén gratulálván a díjnyertesek sikerült, szép műveihez, megjegyezzük, hogy a kéziratokat, melyek hivatalos akták, vissza nem szolgáltatjuk.

Az O. Á. V. E.

A magyarországi állatvédő egyesületek szövetsége és az országos állatvédő egyesület évkönyve az 1908. évről. Az O. Á. V. E. által kiadott e füzet mindenkélt magában foglalja a közgyűlés- és nagygyűlésről szóló jelentést az 1908. évről, mely az „Állatvédelem“ f. évi 6. számában közölve van, elénk tárja a szövetséghez csatlakozott 23 egyesület és az O. Á. V. E. tisztikarát, választmányát, jötevőit s tiszteletbeli és alapító tagjait s felsorolja azokat, akiket az O. Á. V. E. állatvédelmi buzgalmukért pénzbeli jutalomban részesített és végre közli azok névsorát, akik az egyesület céljaira adakoztak.

A füzeteket az O. Á. V. E. kívánatra bárkinek ingyen megküldi, s megküldi az összes hazai állatvédő egyesületeknek is.

Pályadíj kitűzése. A ruszti (Sopronmegyében) es-perességi kerület tanító-egyesülete a f. évi június hó 3-án Lajtaszentgyörgyön tartott közgyűlése alkalmával, Hackl József ruszti nyug. főtanító ur elnöklete alatt egy dicséretre és követésre méltó határozatot hozott. Kitűzött ugyanis husz korona összegű pályadíjat egy munkára, amelynek címe: „Mit tehet az iskola a gyermeki kedély eldurvulása ellen, hogy a hasznos madarak megvédelessenek?”

A pályamunkák legkésőbb 1910. május hó 1-ig küldendők be az elnökhöz.

SZEMLE.

A galamblovészetek megszüntetése Angliában. Egy francia Revue szerint a londoni lapok hírt adnak arról, hogy az a mozgalom, mely a galamblovészetek ellen irányult, és melynek élén maga a királyné állott, teljes eredményt ért el. Az angol legfelsőbb törvényeszk a galamblovészettel megtagadta a sportminősítést, és azt egy kegyetlen és haszontalan időtöltésnek nyilvánította.

—y i—

Tudomány és gyakorlat a madárvédelem terén. Több ízben emlékeztünk meg a Kelet-Poroszországban lévő Rossitten név alatt fennálló madártani állomásról és annak működéséről, mely többek között abból áll, hogy adatokat gyűjt a madarak vonulására nézve és ebből a célból elfogott vándormadarakat lábaiikon jelző gyűrűkkel látja el és azután újra elbocsátja. Az állomás világszerte, kiváltképpen pedig a melegebb égalj alatt fekvő országokban a sajtó útján megkeresi a közönséget, hogy az elejtett, vagy zsákmányul esett és az említett jelzőgyűrűkkel ellátott madarak gyűrűit az állomásnak beszolgáltassák, vagy bejelentsék, hogy így állandóan adatokat gyűjtsön arra nézve, hogy a vándormadarak mely vidékeken töltik a zord évszakot. Az állomás, mely az északi tenger mellett fekszik, több éven át sirályokkal experimentált ily módon. A múlt évben azonban 1000 golyát látott el aluminium gyűrűvel és az Afrikában megjelenő lapokban ugyszólván a golyák ellen való hadjáratra unszolta a közönséget, hogy jelzőgyűrűinek útján adatokhoz jusson. A német-országi állatvédő egyesület közlönyei, de egyéb szakfolyóiratok is éles hangon kelnek ki az állomás eljárása ellen, mely ellenkezik a madárvilág érdekében működő intézet feladatával és céljával is. A mi magyar ornithologiai központunk is foglalkozik efféle tudományos kutatással. Fontossága világos lévén, bele kell nyugodnunk a kísérleti állatok ilyen elpusztulásába.

Az orang-utangokról. M. Adolphe Combanaire egy francia folyóiratban érdekes adatokat közöl. Megemlíti, hogy Borneo szigetén a folyó partján időzve, egy csónak került elébe, melyet egy maláji kormányozott, a csónakban egy erős kalitka, abban egy orang-utang-pár kis kölykével. Combanaire a himnek egy cukornádat nyújtott, ez odaadta a nősténynek, a nőstény pedig kicsinyjének, és csak miután a kicsi a cukornádat fogai között szétszedte és javát megette, az anya

felszedte a maradványokat és azokon lakmározott. Mí-dön C. e jelenetet látható érdeklődéssel szemlélte, a maláji, kinek az orang-utangokkal való kereskedés volt rendes kenyere, elmondta, hogy gyakran két különböző vidéken fogott, egymással ismeretlen orang-utang került ugyanegy kalitkába. Ezek eleinte ellenséges indultal nézik egymást, de csakhamar felismerik egymásban, hogy ugyanegy fajhoz tartoznak, összeölelkeznek, mint olyanok, kiket a közös balsors hozott össze. Megkérdezte a malájit, hogy milyen árt remél kapni az állatokért. A maláji 20 dollárt mondott (100 korona). C. ismerve az orang-utang-vadászat nehézségeit és veszélyeit, ezt az árt keveselte, mire a maláji elmondta, hogy az orang-utangok elfogása nem valami nehéz módon történik. A bennszülöttek felkutatják azokat a fákat, melyeken orang-utangok tanyáznak. Az ilyen fa körül több helyen tüzet raknak és a tüzre brasy-t dobálnak, mely brasy zsir, száraz halak és elernyed apró rákok keveréke. Ez a keverék egy fullasztó, rendkívül kellemetlen büzü füstöt idéz elő, melynek hatása következtében az állatok félig ájulva a földre siklanak, ahol őket a lesben állók elfogják és megkötözik. Ezek a majmok ritka szőrözetük miatt az idő viszontagságaival szemben felette érzékenyek és azért a terebélyes fák ágai között olyan háló- és buvóhelyet készítenek maguknak, mely őket az esőtől és az időjárás egyéb kellemetlenségeitől megvédi. Fészkük, vagy kunyhójuk megalkotására oly alkalmas helyet választanak meg, ahol a sűrű lombozatu fák ágai lehetőleg vízszintesen sugárszerűleg terülnek szét. Ily helyeken aztán apró ágakból valóságos padlót készítenek és e fölé feszes alaku kunyhót, néha meg olyat építenek, melynek csak egy nyílása marad. Mindamellert a bennszülöttek állítása szerint valamennyi orang-utang rövid életű és legfeljebb 4–5 éves életkor ért el.

y—i—

Állatok világa.

A cinke és a veréb. Sipos Antal főerdész Körmen-dről a következő érdekes esetről tudósít: „Az általam felállított mesterséges oduba két cinkék hordták a a fészekanyagot. Egy napon azt látom, hogy egy csomó veréb erőszakosan el akarja foglalni a cinkék fészket. Közéjük durrantottam a verebeknek, arra gondolva, hogy így elűzve őket, a cinkék zavartalanul dolgozhatnak majd tovább. Azonban ezek, talán mert nem érezték magukat többé biztonságban, a már összehordott fészekanyagot áthordták a mintegy 3 lépésnyire levő másik mesterséges oduba s ma abban már vigan csipegnek a cinege-fiókák. Érdekes még, hogy az odufészek fedő lapjára 10 nap előtt egy szürke légykapó pár rakott fészket s most a két család békés egyetértésben tanyáz egymás közvetlen szomszédságában.”

A denevér (bőregér, szárnyasegér) **hasznossága** a káros rovar pusztításában messze kimagasló. Ha pl. a fecskét, ezt az igen szorgos rovarpusztítót vesszük az összehasonlítás alapjául 100-al, ugy vele szemben a denevér ebbeli értékszáma 150, s már csak 60 a sün-

disznócskái, 50 az uhu bagolyé, s 45 a gyiké, békái, vörösbegyé. Csudálatos hát és elítélendő a legnagyobb mértékben, hogy éppen ezt a semmit se ártó, senkit nem bántó, gyümölcsösre, veteményes kertre leghasznosabb állatot üldözi az emberiség tudatlanabb, babonásabb része a legembertelenebbül. Ideje volna ebben észretérni.

Az állatok és a zene. Hogy az állatok nem érzéketlenek a zene iránt, az közismert dolog s kivált az ebnek némely hang iránti ellenszenv és a lónak a zene iránti rokonszenv is ismeretes. Ám mégis „amerikai izü“ a következő közlés: A newyorki zoológiai kert hangversenymestere a kertben hangversenyt rendezett. Hatvan emberből álló zenekart állított fel s e körül körben felállította az állatok ketreceit. Most — mint az amerikai lapok írják — bebizonyosodott, hogy nemcsak a kigyók, hanem az emlős vadállatok is határozott vonzódást éreznek a zene iránt. Amikor az „On the road of Mondalay“ című indulót huzzák, vastag könyecskéket hullatott Basil, az elefánt, két oroszlan pedig, amely azzal volt elfoglalva, hogy ebédjét fogyasztotta, otthagya a husporciót és fülét hegyezve figyelt a hangokra, a tigrisek, farkasok behunytt szemmel élvezték a zenét. A medvék s rókák pedig határozottan ütemszerűen forgolódtak. A Strauss-valcer álmosító hatással volt a vadakra, amelyek aztán Chopin gyászindulójára mind fájdalmas üvöltésben törtek ki. (!) *Mo.*

HIREK.

Személyi hír. *Hetven esztendő. Marosi Máday Izidor* ur, a M. Á. V. E. Szövetsége és az O. Á. V. E. érdemdús elnöke, f. évi július hó 26-án éri meg születésének 70-ik évfordulóját. Azt hisszük, hogy összes olvasóink és összes tagjaink érzelmét tolmácsoljuk, midőn ez alkalomból őt e helyen is a legszívélyesebben üdvözljük s őszintén kívánjuk, hogy tartsa meg a Gondviselés ő Méltóságát még sokáig abban a csudálatos szellemi erőben és fáradságot nem ismerő munkakedvben, mit nála minden téren és sok év óta állatvédelmi ügyünk terén nagyra becsülni tanultunk, tartsa meg őt a Gondviselés sokáig családja és a mi örömeinkre, ügyünk javára s a védelemre szoruló emberiség és az állatvilág hasznára.

Személyi hír. *Greschik Jenő* gyakornokot a földművelésügyi miniszter a m. kir. ornithológiai központhoz assistenssé nevezte ki.

A vivisectio az idej nemzeti kongresszusokon. Az élőállatokon végzett kísérletek kérdésével foglalkozó egyesületek és testületek körében tudvalevőleg két táborba oszlanak meg az érdeklődők. Az egyik tábor a vivisectio, illetőleg az élőállatokon végzett mindenfajta tudományos kísérletek végleges megszüntetését követeli, míg a másik csak a visszaélések ellen korlátozó rendszabályokat szorgalmaz. Ez a két irány eddigelé

ugyanegy nemzetközi kongresszuson állt egymással szemben. Az idén azonban a két tábor külön-külön csoportosul két nemzetközi kongresszus keretében. Mind a két nemzetközi kongresszus most július hónapban tartatik meg Londonban. Július 19—24-ig a hivatalosnak nevezett nemzetközi kongresszus, mely a vivisectio feltétlen tilalmazása mellett foglal állást és július 5—9-ig a másik nemzetközi kongresszus, mely a vivisectio lehető korlátozásáért küzdő egyesületek csoportját képviseli. Mindkét kongresszus eredményéről lapunk legközelebbi számában fogjuk olvasóinkat tájékoztatni.

Az Országos Ifjúsági Madárvédő Liga érdekében a „Köztelek“-ben és lapunk májusi számában megjelent „Leszerelés“ című cikket a következő lapok vették át: „Szombathelyi Ujság“, „Biharvármegyei Népmívelés“, „Szabolcsvármegye“, „Arad és Vidéke“, „Észtergom és Vidéke“, „Ellenzék“ (Kolozsvár), „Homok“ (Kecskemét), „Kemenesalja“ (Celldömölk), „Néptanítók Lapja“, „Nagybánya és Vidéke“, „Krassó-Szörényi Lapok“, „Pressburger Zeitung“, „Soproni Napló“, „Oedenburger Zeitung“, „Westungarisches Volksblatt“.

A madárpusztító Flaubert-figyverek ellen az Aradi Állatvédő Egyesület nagybuzgalmu ig.-elnöke, Lukácsy Lajos, az aradi helyi lapokban lelkes felhívást tett közzé, mely felhívást helyszüke miatt csak a jövő számban közölhetjük.

Olaszok a galamblovész ellen. A solferinói csata 50-ik évfordulójának ünneplése alkalmából szerte Olaszországban bizottságok alakultak, melyek a versenyek, kiállítások, sportok minden fajtáját rendezik. Ezek sorozatában szerepel egy nagy nemzetközi versenylovész piattellő-kra, azaz táblácskákra. Ezt egy Desenzanóban mult évben alakult egyesület rendezzi, melynek célja az elöttünk fekvő körlevél szerint az, hogy ezzel az új sporttal helyettesítse a galambok és egyéb élő madarak lövöldözését. Az O. Á. V. E. az említett körlevél vétele alkalmából üdvözölte a desenzanoi egyesületet: (Società Tiro al Piattello) dicséretes kezdeményezéséért.

—d

VEGYESEK.

A lovaknak legyektől megvédése érdekében a Fuhrhalter című lap azt ajánlja, hogy a legyek által leginkább megtámadott testrészeket higitott ecettel vagy ecettörkölyvel kell lemosni. Utóbbi olcsó, mert az ecetgyárakban többnyire értéktelen hulladéknak tekintik. Az ecet különben a legyek serkét (petéit) is öli.

Hogyan lehet a macskát a madarászatról leszoktatni, illetőleg abban meggátolni? E kérdésre a Tierschutz Korrespondenz azt a tanácsot adja, hogy az egyik kezünkbe a macskát, másikba pedig egy galambot vagy tyukot stb.-t vegyünk és az állat csőrével ismételve a macska orrára koppintsunk. A macska orra tudvalevőleg igen érzékeny és az a macska, mely minden ellenkezése és haragja dacára ily kellemetlen érintkezésbe

jutott a madárcsőrrel, kerülni fogja jövőre a madarakat. A Tierschutz Korrespondenz hozzáteszi, hogy ezzel a módszerrel a legjobb eredményt fiatal kölyökmacsánál lehet elérni. —d—

Egy másik mód a macskát a mesterséges madárodutól és etetőtől visszatartani az, hogy a készülékeket kiérdemesült vasgázcsőre erősítjük, hogy fel ne kuszhasson a macska a madárhoz. —mo.

Adó a kalitkába fogott madarak után. „The Animal's Friend“ című angol állatbarát folyóirat nagy elégtétellel regisztrálja azt az adatot, hogy Szászország több városa a madarak védelme érdekében megadóztatja a kalitkában tartott madarakat. Az adó évi 18 márka, kerek szám 20 korona. —y— i—

A fehér kócsag tollait a nők gyilkos divatmániája szintén áldozatként követeli, hogy azokkal kalapjaikat diszítsék. E tollak szerzésére egyedül az az idő alkalmas, midőn a kócsagok fészkeiken ülve őrzik apró fiókáikat. Ebben az időben, még ha veszély fenyegeti is, a kócsag nem távozik el fészektől és így könnyű prédája a tollrablóknak, akik megfosztják a fején lévő tollaktól, ott hagyják a haldokló madarat és az árván elpusztuló fiókákat. Ez az a kegyetlen eljárás, melynek utján a kócsagtollak a nők kalapjára kerülnek. —d—

Országos Állatvédő Egyesület.

Uj tagokul ez év második negyedében beléptek:

Alapító tagok: Ormay Sándor, főreális. tanár 100 K, Fölker Józsefné 50 K. **Rendes tagok:** Günther Ferenc, főv. hivatalnok. Boér Sándor, Kolozsvár. Pozsony m. gazd. egyes., Pozsony. Kristián Emil. Ausim Ede, arany-, ezüst- és ékszművész. Zierotin Przenkóné, Nagyfal. Barta Dezső, főv. hivatalnok. Bojár Sándor, szerkesztő. Rózsavölgyi István, főv. hivatalnok. Sik Mártha, özv. Geittner Józsefné. Schickedanz Albertné. Szerencsi Károly, gyárigazgató. Bruck Hermina. Gombos Géza földbirtokos, Tápióbicske. Sik Józsefné. Czirer László, orvostanhallgató. Kóbor Károly, állatorvos. A II. ker. áll. tanítónőképző Eötvös-Önképzőköre. Réczey Teréz. Andreics Jánosné, bányatanácsos nejje.

Szerkeszti **MONOSTORI KÁROLY** tanár, egyesületi főtítkár, felelős szerkesztő.

Kiadja az **ORSZÁGOS ÁLLATVÉDŐ EGYESÜLET.**

Az Országos Állatvédő Egyesület kiadásában

megjelentek és az egyesület helyiségében (Budapest IX., Ernő-utca 11—13) kaphatók:

Az okszerű madárvédelem eszközei. Irta: Chernel István, a Kőszegi Állatvédő Egyesület elnöke. Ára 30 fillér.

Az ember és a kutya. Védekezés a veszettség ellen. Irta: K. Nagy Sándor, pestvidéki kir. törvényszéki bíró. Ára 30 fillér.

Magyarország madárvédelmének története, fejlődése és jelenlegi állapota. Irta: dr. Kukuljevic József, m. k. állatorvos. 27 ábrával, 3 grafikai táblával. Ára 1 korona.

Madárvédelem gyakorlati szempontból. Irta: Kukuljevic József. 23 képpel. Ára 10 fillér.

Az állatvédelem fontossága az emberiség művelődésének szempontjából. Irta: Kukuljevic József. Ára 20 fillér.

Az Országos Állatvédő Egyesület huszonöt évi működése és az állatvédelmi törekvések Magyarországon. Irta: Máday Izidor. Ára 1 korona.

Ugyanaz német nyelven. Ára 1 korona.

A szemellenzőről. Irta: Pákozdy László. 4 képpel. Ára 20 fillér.

Kwizda-féle Restitutions-fluid. 1900. párisi világkiáll. Grand Prix.

Mosóvíz lovak részére.

Egy üveg ára . . . K 280

Negyven év óta van használatban az udvari, valamint versenystállókban is lovak izmainak erősítésére, fázasztó menetek előtt és után, fizettségknél és az izmok merevedésénél stb. Lovat a trainingben bámulatos eredmények felmutatására képesíti.

Cimke és csomagolás véde; valódi csak a fent látható védjeggyel.

Kwizda-féle korneuburgi marhapor.

Diétikus szer lovak, marhák és juhok részére.

1 doboz ára . . . K 140
1/2 doboz ára . . . K —70

Közel 50 év óta a legtöbb istállóban használatban, étvágyhiánynál, rossz emésztésnél, valamint teheneknél a tej javítása s a tejelőképeség fokozása céljából.

Kwizda-féle KUTYAPILULÁK hashajtópilulák kutyák részére

1 doboz ára . . . K 2.—

Főraktár: **Török József** gyógyszerész, Budapest, VI., Király-u. 12. és VI., Andrásy-út 28. sz.

ÁLLATVÉDELLEM

AZ „ORSZÁGOS ÁLLATVÉDŐ EGYESÜLET“ ÉS A „MAGYARORSZÁGI ÁLLATVÉDŐ EGYESÜLETEK SZÖVETSÉGÉ“-NEK KÖZLÖNYE

BUDAPEST IX., ERNŐ-UTCZA 11-13. sz. TELEFON 85-12.

Ezen lap közleményeinek utánnomását nemcsak szívesen megengedjük,
hanem tisztelettel kérjük.

Megjelenik egyszer havonként. □ □ Előfizetési ára 1 évre 2 korona.
Tagok ingyen kapják.

VI. ÉVFOLYAM 1909 AUGUSZTUS :: 8. SZÁM ::

TARTALOM: Tisztelt Olvasóinkhoz. — A veszettség terjedése elleni intézkedések szigorítása. — Fuvaros lovak munkaideje Budapesten. — A kettős mar-iga és az egyes homlok-iga. — Az Országos Állatvédő-Egyesület választmányának és a Magyarországi Állatvédő-Egyesület Szövetsége végrehajtó bizottságának együttes ülése 1909. július 24-én. — *Egyesületi hírek:* Az Aradi Állatvédő Egyesület igazgató-elnöke a Flóbert-puska tárgyában. — A Soproni Állatvédő Egyesület kérelme a háztulajdonosokhoz. — Sárosvármegyében állat- és madárvédő egyesületet óhajt alakítani a vármegyei gazdasági egyesület. — *Hírek:* Hibagigítás. — Szentbeszéd az állatvédelem érdekében Pozsonyban. — Az iskolai kert nevelő hatása. — *Állatok világa:* A rozsdafarku haszonélvezeti joga. — A négy éves madárvédő. — Figyelmeztetés a madárvédelemre. — Az elvadított gyíkok. — A magyar ornithológiai központ gólyája. — Szelidített lepkék. — A nagy majomfajták végleges pusztulását jósolja Arthur Keith. — *Szemle:* Állatvédelem és gyermekvédelem. — Kutyák a Vöröskereszt szolgálatában. — Az állatvilág számokban. — Megtört ebzárlat. — „Az állat a művészetben.“ — Állatvédő-egyesületek Amerikában. — Iskolás gyermekek írásbeli dolgozatai az állatvédelemről. — Egyetemi tanszék humanitárius törekvések előmozdítására. — *Irodalom:* „A madárvonulás kísérleti vizsgálata és eredményei.“ — *Vegyesek:* Az élő állatokon végzett kísérletekről. — Rendörközegek állatvédelmi oktatása. — A madártollak divatja ellen. — A szedi madárvédelmi szabályrendelet. — Mesterséges fészekodvak alkalmazása Belgiumban.

Tisztelt Olvasóinkhoz,

legkivált azokhoz, akik akár az Országos Állatvédő Egyesület, akár más szövetséges egyesület tagjai, azzal a kéréssel fordulunk, hogy ügyünknek minél több új barátot, egyesületeinknek minél több új tagot megnyerni sziveskedjenek.

Erkölcseleg és közgazdaságilag egyaránt fontos misszióink keretében oly sok még a teendő és ehhez aránylag oly annyira elégtelenek anyagi eszközeink, hogy nemes irányu ügyünknek értékes szolgálatot tesz az, aki kérésünket meghallgatja.

Országos Állatvédő Egyesület.